

Tanuló társadalom  
Oktatáskutatás járvány idején

Benke Magdolna

**Közösségépítés okos és nem okos  
kistelepüléseken**

HUCER online konferencia  
2021. május 27-28.

# Smart / okos települések

- „Okos városok” programok – remény: a városok fejlesztése maga után fogja húzni a fejletlenebb környezet, a periféria felemelkedését (nem működik...!)
- Kisebb súllyal merül fel az „okos” fejlesztés lehetőségének témája a vidéki (rurális) kistelepülések vonatkozásában
- Ezekben az esetekben a fizikai infrastruktúra helyett (mellett) a helyi közösségekre, az emberi tényezőre helyezik a hangsúlyt

# Mit takar az „okos” fejlesztés?

- A **városokban**: digitalizáció, hálózatos gazdaságfejlesztés, fenntartható és biogazdálkodás, öko- és okos otthonok, optimalizálás, automatizálás
- Ezek közül többnek a megvalósítása egyszerűbb lenne kisebb településeken!!
- Mi hiányzik, miért jut kevés figyelem a kistelepülések „okos” fejlesztésére?
  - a gazdaságossági szempontok negatív hatása
  - a helyi közösségek hiánya, gyengesége!

# Mit takar az „okos” fejlesztés?

- ***A kistelepüléseken:***

- „Egy települést nem fizikai infrastruktúrájának működése, sokkal inkább a helyi közösség tudatossága, saját jövőjének formálására való képessége tesz okossá.” (Józsa, Kneisz 2019).
- A vidéki (rurális) kistelepülések is okossá válhatnak lakosság szemléletű fejlesztésekkel, amelyek a fizikai infrastruktúra helyett (mellett) a helyi közösségekre, az emberi tényezőre helyezik elsődlegesen a hangsúlyt.

# Okos fejlesztés, okos életvitel

- Az „okos életvitel” alakításába beletartozik az oktatási intézmények és a kulturális tevékenységek támogatása, az egészségügyi feltételek javítása
- „Kockázatos” alapkövetelménynek tűnik egy minimális mértékű és színvonalú infrastruktúra megléte – kérdés, hogy a digitalizáció mit tud és mit nem tud kiváltani, helyettesíteni, pótolni

# Fenntarthatósági szempontok

- Az okos növekedés (smart growth) összekapcsolódik a fenntartható fejlődés követelményével
- Ehhez fenntartható közösségek kellene!
- A kistélepusulési „okos” fejlesztések kapcsán is felmerült, hogy szükség lenne a lakosság fokozottabb bevonására a tervezési folyamatokban, a döntéshozatalban és a megvalósításban

# Mi a lehet a jó sorrend fejlesztéskor?

- „A helyi szereplőket jobban kellene bátorítani, hogy az informatikai felületet használják és visszajelzéseket adjanak az önkormányzati döntésekkel kapcsolatban”
- „A helyi közösségekben fontos az együttműködők megtalálása és érdekeltté tétele, majd a felelősségi és kompetenciakörök meghatározása, a bizalmatlanság leküzdése”
- Kimarad a **legfontosabb**: a helyi közösségek megismerése, meghallgatása, megértése; a lakosság szélesebb körének bevonása és érdekeltté tétele, az alulról jövő kezdeményezések befogadása

# Közösségépítést, de hogyan?

- Visszatérő gondok a területfejlesztési programok esetében:
  - Nehéz bevonni a fejlesztésbe a helyi lakosságot
  - A program lezárta után visszarendeződés történik
- Kudarcba fulladó fejlesztések, de miért is?
  - Miért nem ismerik fel a területfejlesztők a hatókörüket meghaladó problémák jelentőségét?
- Melyik tudományterülethez tartozik a közösségépítés? Egyhez? Többhöz? Sehová?
- Miért nincsenek inter- és multidiszciplináris megközelítésű kutatások és fejlesztések?
- Közösségépítés és / vagy helyi hősök? (Egyelőre utóbbiak tűnnek sikeresebbnek.)



# A fiatal pék és tanítványai



Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

[magdolna.benke@gmail.com](mailto:magdolna.benke@gmail.com)